

НАСОКИ

НАСОКИ (ЕС) 2015/280 НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 13 ноември 2014 година

относно създаването на системата на Евросистемата за обществени поръчки и производство на банкноти (ЕЦБ/2014/44)

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 128, параграф 1 от него,

като взе предвид Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, и по-специално членове 12.1, 14.3. и 16 от него,

като има предвид, че:

- (1) С член 128, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-долу „Договора“) и с член 16 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка (наричан по-долу „Устава на ЕСЦБ“) на Управителния съвет на Европейската централна банка (ЕЦБ) се предоставя изключителното право да разрешава емитирането на евробанкноти в рамките на Съюза. То включва правомощието за определяне на правната рамка за производството и обществените поръчки на евробанкноти. ЕЦБ може да възложи задължението за производството на евробанкноти на националните централни банки на държавите членки, чиято парична единица е еврото (наричани по-долу „НЦБ“), в съответствие с процентните им дялове в записания капитал на ЕЦБ за съответната финансова година, които се изчисляват, като се използват теплата в алгоритъма, посочен в член 29.1 от Устава на ЕСЦБ (наричан по-долу „капиталовия алгоритъм“). Правната рамка за производството и обществените поръчки на евробанкноти трябва, от една страна, да отговаря на изискванията, предвидени в член 127, параграф 1 от Договора и в член 2 от Устава на ЕСЦБ, за да може Евросистемата да действа съгласно принципа на отворена пазарна икономика при свободна конкуренция, като подкрепя ефективното разпределение на ресурсите, и от друга страна — да отчита специфичния характер на произвежданите евробанкноти, за да бъдат емитирани те само от Евросистемата като сигурно средство за разплащане. В правната рамка за производството и обществените поръчки на евробанкнотите трябва да бъде отчетен и фактът, че някои НЦБ използват собствени вътрешни печатници за производството на евробанкноти.
- (2) С оглед на посочените по-горе принципи, на 10 юли 2003 г. Управителният съвет взе решение за прилагането от 1 януари 2012 г. на общ конкурентен подход на Евросистемата по отношение на търговете за възлагането на обществени поръчки за евробанкноти (наричан по-долу „единна тръжна процедура на Евросистемата“), както е предвидено в Насоки ЕЦБ/2004/18 ⁽¹⁾. През март 2011 г. Управителният съвет взе решение да отложи началото на прилагането на единната тръжна процедура на Евросистемата до 1 януари 2014 г., освен ако междувременно бъде определена друга дата и се извърши допълнителен преглед на ситуацията ⁽²⁾. През декември 2013 г. Управителният съвет взе решение единната тръжна процедура на Евросистемата да започне на друга посочена от него дата поради промяна в предпоставките, въз основа на които е определена очакваната начална дата ⁽³⁾.
- (3) Като отчита, че от 2004 г. насам пазарът е все по-конкурентоспособен и за момента не е налице видимо преимущество от използването на единната тръжна процедура на Евросистемата вместо действащата уредба, Управителният съвет взе решение като възможен вариант да бъде обмислена системата на Евросистемата за възлагане на обществени поръчки и производство на банкноти (наричана по-долу „система за поръчки и производство“).
- (4) С цел да се осигури непрекъснатост на доставките, да се поддържа в рамките на Евросистемата вътрешното ноу-хау, да се насърчава конкурентоспособността и да се намалят разходите на равнището на Евросистемата, както и за да се използват предимствата на иновацията в частния и публичния сектор, системата за поръчки и производство следва да се състои от два стълба: група от НЦБ, които произвеждат евробанкнотите си, като използват вътрешна печатница (наричани по-долу „НЦБ от групата за вътрешно производство“), и НЦБ, които възлагат обществени поръчки за производството на евробанкноти (наричани по-долу „НЦБ от групата за търгове“). Със системата за

⁽¹⁾ Насоки ЕЦБ/2004/18 от 16 септември 2004 г. за възлагане на поръчка за евробанкноти (ОВ L 320, 21.10.2004 г., стр. 21).

⁽²⁾ Насоки ЕЦБ/2011/3 от 18 март 2011 г. за изменение на Насоки ЕЦБ/2004/18 за възлагане на поръчка за евробанкноти (ОВ L 86, 1.4.2011 г., стр. 77).

⁽³⁾ Насоки ЕЦБ/2013/49 от 18 декември 2013 г. за изменение на Насоки ЕЦБ/2004/18 за възлагане на поръчка за евробанкноти (ОВ L 32, 1.2.2014 г., стр. 36).

поръчки и производство следва да се стимулира ефективното производство на евробанкноти в Евросистемата. Освен това тя се нуждае от по-изчерпателно хармонизиране на правните изисквания към НЦБ от групата за търгове, като например изискванията във връзка с използването на критериите за допустимост в тръжната процедура и договорните клаузи. С изискванията по отношение на системата за поръчки и производство следва да се цели постигането на равнопоставеност при търговете за производство на евробанкноти.

- (5) НЦБ от групата за търгове запазват задълженията си да произвеждат и възлагат обществени поръчки за евробанкнотите, които са им разпределени съгласно капиталовия алгоритъм. За да ги изпълнят, тези НЦБ ще обявяват търгове за производството на евробанкноти и ще провеждат тръжни процедури самостоятелно или съвместно с други НЦБ съгласно приложимите правила относно обществените поръчки. С оглед на постигането на равнопоставеност НЦБ от групата за търгове следва да се стремят да хармонизират тръжните си изисквания в съответствие с изискванията на Съюза и на националното законодателство в областта на обществените поръчки.
- (6) НЦБ от групата за вътрешно производство запазват задължението си да произвеждат евробанкнотите, които са им разпределени съгласно капиталовия алгоритъм. Като отчитат необходимостта от постигането на равнопоставеност между всички печатници, тези НЦБ следва да вземат мерки с оглед на това вътрешните печатници да не участват в други организирани и проведени в Съюза тръжни процедури за производството на евробанкноти и да не приемат поръчки за производството на евробанкноти от трети лица извън НЦБ от групата за вътрешно производство.
- (7) Ако НЦБ от групата за вътрешно производство участват в някаква форма на сътрудничество, те трябва да спазват приложимото национално законодателство и правото на Съюза. Ако за постигането на сътрудничеството се учреди самостоятелно юридическо лице, дадена НЦБ може да се присъедини към НЦБ от групата за вътрешно производство, ако тя контролира съвместно с останалите това юридическо лице по смисъла на настоящите насоки.
- (8) Евробанкнотите се характеризират с чувствителност и висока технологичност. Поради това те трябва да бъдат произвеждани в абсолютно сигурна, контролирана и поверителна среда, която гарантира надеждната, висококачествената и непрекъснатата им доставка във времето. Освен това Евросистемата трябва да отчете с дължимото внимание възможното въздействие на производството на евробанкноти върху общественото здраве и безопасност и върху околната среда.
- (9) Управителният съвет ще следи нововъведенията по отношение на всички ключови суровини и производствени фактори при обществените поръчки и производството на евробанкноти и ако е необходимо, ще предприема подходящи мерки с оглед на това те да бъдат избирани и/или набавени, така че да се осигури непрекъснатост на доставките от евробанкноти, и без да се засягат разпоредбите на правото за защита на конкуренцията на Съюза и компетенциите на Европейската комисия, да се предотврати злоупотребата с господстващо положение на пазара от страна на предприемачи или доставчици.
- (10) Разпоредбите на настоящите насоки следва да се тълкуват при необходимост съгласно правилата на Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ и с действие от 18 април 2016 г. — съгласно Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾,

ПРИЕ НАСТОЯЩИТЕ НАСОКИ:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Определения

За целите на настоящите насоки се прилагат следните определения:

- 1) „принцип на независимост“ означава наличието на ефективни вътрешни правила, с които се осигуряват пълното разделение между публичната печатница и сметките на съответния ѝ публичен орган и възстановяването на всички разходи, свързани с предоставянето на административната и организационната помощ, която тя получава от него. С цел да има лоялна конкуренция, когато публичните печатници кандидатстват по обявления за търг, е необходимо дейността им, свързана с печатането на евробанкноти, да бъде изцяло финансово отделена от другите им дейности, за да не се предоставя пряка или косвена държавна помощ, която нарушава Договора. Тази финансова самостоятелност се проверява и сертифицира всяка година от независим външен одитор, като Управителният съвет се уведомява за резултатите;

⁽¹⁾ Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки (ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 114).

⁽²⁾ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

- 2) „вътрешна печатница“ е печатница, която е: а) правно и организационно част от дадена НЦБ; или б) самостоятелно юридическо лице, при положение че са изпълнени кумулативно следните условия:
- една или няколко НЦБ упражняват върху юридическото лице контрол, който е подобен на контрола, който тя или те упражняват върху собствените си звена;
 - повече от 80 % от дейността на контролираното юридическо лице се осъществява в изпълнение на задачите, възложени му от контролиращата НЦБ или от контролиращите НЦБ;
 - не е налице пряко частно участие в контролираното юридическо лице.

При определянето на процента от дейността, посочен в буква б), подточка ii), се взема предвид средният общ оборот или друга подходяща мярка, базирана на дейността, като например направените от съответното юридическо лице разходи във връзка с услуги, доставки и строителни работи за трите години, предшестващи възлагането на договора.

Ако поради датата, на която е учредено съответното юридическо лице или на която то е започнало да извършва дейността си, или ако поради реорганизация на дейността му оборотът или алтернативната мярка, базирана на дейността, като например разходите, или не са налични за предходните три години, или вече не са от значение, достатъчно е да се докаже достоверността на измерването на дейността, особено посредством бизнес прогнози.

Счита се, че НЦБ упражнява контрол върху юридическо лице, подобен на този, който тя упражнява върху собствените си звена по смисъла на буква б), подточка i) от първа алинея, ако упражнява решаващо влияние както върху определянето на стратегическите цели, така и върху вземането на важните решения на контролираното юридическо лице.

Счита се, че няколко НЦБ съвместно контролират едно юридическо лице, ако са изпълнени кумулативно следните условия: а) управителните органи на контролираното юридическо лице се състоят от представители на всички участващи НЦБ; един представител може да представлява няколко или всички участващи НЦБ; б) НЦБ заедно упражняват решаващо влияние върху определянето на стратегическите цели и вземането на важните решения на контролираното юридическо лице; в) контролираното юридическо лице не преследва интереси, които противоречат на интересите на контролиращите НЦБ;

- 3) „публични органи“ означава всички публични органи, включително държавните, регионалните, местните и други териториални органи и централните банки;
- 4) „публична печатница“ е печатница, върху която публичните органи могат пряко или косвено да упражняват господстващо влияние по силата на право на собственост върху нея, финансово участие в нея или по силата на правилата, които я регламентират. Счита се, че е налице господстващо влияние от страна на публичните органи, когато във връзка с печатницата те пряко или косвено: а) притежават мажоритарна част от записания капитал; б) контролират по-голямата част от гласовете, прикрепени към акции, емитирани от нея; или в) могат да назначават повече от половината от членовете на административния, управителния или надзорния ѝ орган.

Член 2

Приложно поле

- Със системата за поръчки и производство се създава двустълбов модел за производството и обществените поръчки на евробанкноти. Той обхваща провеждането на търгове за производството на евробанкноти от НЦБ от групата за търгове и производството на евробанкноти от НЦБ от групата за вътрешно производство.
- НЦБ са длъжни да произвеждат и възлагат обществени поръчки за евробанкнотите, които са им разпределени съгласно капиталовия алгоритъм.

ДЯЛ II

НЦБ ОТ ГРУПАТА ЗА ТЪРГОВЕ

Член 3

Общи принципи

НЦБ, които не разполагат с вътрешна печатница, принадлежат към групата за търгове (НЦБ от групата за търгове).

Член 4

Тръжни процедури

1. Всяка НЦБ от групата за търгове е длъжна да провежда търгове за производството на евробанкноти и изпълнява тръжни процедури самостоятелно или съвместно с други НЦБ от групата за търгове в съответствие с приложимите правила в областта на обществените поръчки и съобразно предвидените в настоящите насоки изисквания.
2. За да поддържат конкурентоспособността на пазара за производство на евробанкноти, по принцип и съобразно приложимото национално законодателство в областта на обществените поръчки, НЦБ от групата за търгове разделят търговете на няколко обособени позиции, като множество обособени позиции не могат да бъдат възлагани на един и същ участник в търга или на едни и същи участници в търга.
3. НЦБ от групата за търгове са длъжни да посочат в тръжната документация, че с оглед на допустимостта за участие в търговете публичните печатници трябва да приложат принципа на независимост, преди да участват в търга.

Член 5

Хармонизиране на изискванията

С оглед на постигането на равнопоставеност НЦБ от групата за търгове се стремят да хармонизират тръжните си изисквания, включително критериите за допустимост, в съответствие с изискванията на Съюза и националното законодателство в областта на обществените поръчки.

ДЯЛ III

НЦБ ОТ ГРУПАТА ЗА ВЪТРЕШНО ПРОИЗВОДСТВО

Член 6

Общи принципи

1. НЦБ, които произвеждат евробанкноти, като използват вътрешна печатница, принадлежат към групата за вътрешно производство (НЦБ от групата за вътрешно производство).
2. НЦБ от групата за вътрешно производство вземат мерки с оглед на това техните вътрешни печатници да не участват в други организирани и проведени в Съюза тръжни процедури за производството на евробанкноти и да не приемат поръчки за производството на евробанкноти от трети лица извън НЦБ от групата за вътрешно производство.

Член 7

Сътрудничество между НЦБ от групата за вътрешно производство

1. С цел да подобрят ефективността на разходването на средства при производството на евробанкноти и за да изпълнят по най-добрия възможен начин публичното си задължение за производство на банкноти, НЦБ от групата за вътрешно производство са длъжни да обмислят установяването на подходящи форми на сътрудничество, като например съвместно купуване, обмен и прилагане на най-добри практики в производствения процес.
2. НЦБ от групата за вътрешно производство може да реши дали да се включат в подобни форми на сътрудничество, при условие че ако го направят, те се задължават да участват в съответните инициативи в продължение на поне 3 години (освен ако в рамките на този срок те станат НЦБ от групата за търгове) предвид необходимостта от непрекъснатост и направените от страните инвестиции.

Член 8

Учредяване на самостоятелно юридическо лице или на неинституционализирано хоризонтално сътрудничество с оглед на съвместното изпълнение на обществените задачи

1. С оглед на съвместното изпълнение на обществените задачи НЦБ от групата за вътрешно производство са длъжни да проучат възможностите за: а) учредяването на самостоятелно юридическо лице, което се състои от вътрешната им печатница; или б) установяването на неинституционализирано хоризонтално сътрудничество въз основа на споразумение за сътрудничество.

2. Прямо формите на сътрудничество, посочени в параграф 1, се прилагат следните изисквания:
- a) Ако на юридическо лице, учредено съгласно член 8, параграф 1, буква а), се възложи пряко поръчка за производството на евробанкноти, то трябва да бъде съвместно контролирано от съответните НЦБ по смисъла на определението за съвместен контрол в точка 2 от член 1.
 - б) Всяко споразумение, сключено съгласно член 8, параграф 1, буква б), трябва да отговаря на следните кумулативни условия:
 - i) със споразумението се установява или осъществява сътрудничество между НЦБ от групата за вътрешно производство, с което се цели да се осигури, че публичните услуги, които те извършват, се предоставят с оглед на постигането на общите им цели;
 - ii) осъществяването на това сътрудничество е подчинено единствено на съображения, свързани с обществения интерес;
 - iii) НЦБ от групата за вътрешно производство осъществяват на открития пазар по-малко от 20 % от дейността, предмет на сътрудничеството. При определянето на процента от гореспоменатата дейност се прилагат съответно втори и трети параграф от член 1, точка 2.

ДЯЛ IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 9

Отмяна

Считано от 1 януари 2015 г., Насоки ЕЦБ/2004/18 се отменят.

Член 10

Влизане в сила и изпълнение

Настоящите насоки влизат в сила на датата, на която националните централни банки на държавите членки, чиято парична единица е еврото, са уведомени за тях. Централните банки на Евросистемата са длъжни да спазват настоящите насоки от 1 януари 2015 г.

Член 11

Преходен период по отношение на прилагането на член 4, параграф 3

Чрез дерогация от член 4, параграф 3 спрямо тържните процедури, започнали преди 1 юли 2015 г., могат да се прилагат различни изисквания във връзка с изключването на участници от търга.

Член 12

Преглед

Управителният съвет преразглежда настоящите насоки в началото на 2017 г. и на всеки две години след това.

Член 13

Адресати

Адресати на настоящите насоки са всички централни банки от Евросистемата.

Съставено във Франкфурт на Майн на 13 ноември 2014 година.

За Управителния съвет на ЕЦБ

Председател на ЕЦБ

Mario DRAGHI